

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 52/24-7
Møtedato: 16.10.2024
Journalnummer: 2024/236

Emneevaluering JUS222 Forvaltningsrett – V24

Emneansvarlig Roald Hopsnes

E-post roald.hopsnes@uib.no

Dette emnet har mer enn én emneansvarlig - Ja

Emneansvarlig Bjørn Henning Østenstad

Evalueringen gjelder JUS222 Forvaltningsrett

Kurset/emnet som evalueres her ble avholdt Vår 2024

Har det blitt gjort endringer i kurset siden forrige gang det ble avholdt? Hvis ja: hvilke?

Kurset var helt utviklet våren 2023, og fikk bra tilbakemeldinger på referansegruppemøter med studentene. Det ble derfor ikke funnet nødvendig å gjøre store endringer. Forholdet mellom forelesningene og tema for arbeidsgruppemøtene ble imidlertid forbedret. Behovet for justeringer her hang sammen med at forelesningstidspunktene for første emnegjennomføring måtte avklares før det samlede faglige opplegget var fastlagt. Det ble videre gjort en endring i forholdet mellom ex.phil. og forvaltningsrett. I 2023 gikk disse parallelt. Det førte til at studentene nedprioriterte ex.phil. I 2024 ble derfor forvaltningsrett satt i gang noe senere i semesteret slik at studentene kunne konsentrere seg om ex.phil. først. Etter det som er opplyst, fungerte dette bedre for gjennomføringen av faget ex.phil.

Kursets struktur

Kurset følger en struktur med forelesninger, arbeidsgrupper og storgrupper som har en indre tematisk sammenheng. Vi har lagt en hovedtyngde av forelesninger tidlig i semesteret særlig av hensyn til at studentene tidlig trenger å få oversikt i et emne som i stor grad består av ulovfestet rett og der de ulike elementene har en tett sammenheng. Samtidig er det lagt opp til at arbeidsgrupper og storgrupper kommer slik at de fanger opp de temaer som nylig har vært tatt opp på forelesning. I faget har det vært ca 24 dobbelttimer forelesninger, 12 arbeidsgrupper og 7 storgrupper. Dette inkluderer 2 timer oppsummeringsforelesning. Vi har lagt undervisningen opp slik at det er noe større ledig tid og rom for lesing og selvstudier mot slutten. Dette har blitt gitt nokså positive tilbakemeldinger fra studentene på referansegruppemøter.

Læringsutbyttebeskrivelsen angir en rekke temaer. De fleste av disse temaene holdes det egne forelesninger om. For mange av temaene er det også satt av egne arbeidsgrupper og storgrupper for nærmere læring.

Digitale elementer i kursgjennomføringen

Det har vært gjennomført et prøveprosjekt i faget knyttet til skriving av forvaltningsvedtak, og deretter sammenligning av ulike forvaltningsvedtak.

Dette har vært gjennomført som en fireleddet prosess:

- 1) Forelesning der studentene ble gitt generell kunnskap om begrunnelse av vedtak, herunder regler som står i nær sammenheng med kravene til begrunnelse.
- 2) Informasjonsmøte senere samme dag der studentene fikk informasjon om arbeidet som skal gjøres før arbeidsgruppe nr. 6 og storgruppesamling nr. 3.
- 3) Til arbeidsgruppe 6 skulle studentene skrive et begrunnet vedtak om arbeidsavklaringspenger basert på fiktive saksdokumenter. Disse saksdokumentene er utarbeidet av kursansvarlige, men bygger på dokumenter som ligger nært opp til det man finner i ekte saker.
- 4) Deretter ble studentene bedt om å sammenligne fiktive vedtak i dataverktøyet «RM Compare». Disse vedtakene er basert på samme rettsspørsmål og saksdokumenter som studenten tidligere selv hadde skrevet et vedtak på. Vedtakene har varierende kvalitet: Språk, juss og bruk av faktum varierer.
- 5) Etter at studentene hadde gjennomført sammenligningen, skulle de forberede seg til storgruppe 3. I storgruppen ble 4 av vedtakene diskutert. Man tok her opp generelle læringspunkter. I denne læringsaktiviteten lå det også inne noe etiske spørsmål. Sentralt var det å se at oppfyllelse av lovens minstekrav, ikke nødvendigvis ga en god begrunnelse.

Litteratur

Det eksisterer god litteratur på området. I høst har Tøssebro og Graver oppdatert Graver sin lærebok med en ny utgave. Østenstad/Søvig jobber også med en ny lærebok til faget. Det vil før neste år gjøres noen mindre justeringer.

Studentenes arbeidsuke er normert til 40 timer i uka iht sentralt regelverk. I lys av dette: hvordan vurderer du arbeidsbelastningen i kurset ditt?

Vi antar at arbeidsmengden på dette kurset tilsvarer omkring 40 timers arbeidsuke. Mot slutten av kurset er det riktignok satt av noe mer tid til selvstudium. For studenter som ønsker å oppnå et godt resultat må det likevel antas at også denne tiden må brukes aktivt.

Forelesninger

Selv om forelesningene tar opp de samme temaene som er omtalt i lærebøkene, er de innholdsmessig ikke helt like. Forelesningen har en særlig funksjon i et emne som i stor grad har fokus på generelle, ulovfestede prinsipper og der det kan være særlig krevende for studentene å få nødvendig oversikt og å trenge inn i diskusjoner som ofte handler om hvordan prinsippene skal beskrives.

På forelesning blir det tatt opp en rekke problemstillinger og eksempler som ikke følger av boken. Noen av foreleserne velger også en læringsstrategi hvor en først gir studentene en kort tid til å tenke igjennom et tema (hva kan jeg om dette temaet), for deretter å diskutere med

sidemannen. Deretter gjennomgås samme tema i plenum. Formålet med dette er å sikre at studentene i forkant tenker igjennom å aktivere den kunnskapen de allerede har om det aktuelle temaet.

To av fire av foreleserne tar opp forelesningene og gjør den tilgjengelig i mittuib.

Alle fire forelesere bruker powerpoint, og lysarkene gjøres tilgjengelig for studentene i mittuib.

Storgrupper og seminarer

Vi har laget oppgaver som benyttes til storgrupper. Det er et krav at studentene har forberedt disse oppgavene. Så gruppelederne tar utgangspunkt i at studentene skal være forberedt, og skal legge frem sitt syn på oppgaven. Fra hver arbeidsgruppe skal det være utpekt studenter som skal kunne innlede i inntil fem minutter om aktuelle spørsmål - vi har altså potensielt tre slike innledere for hvert spørsmål å spille på for å få diskusjonen i gang.

Erfaringene er at studentene er forberedt, men at kvaliteten på forberedelsene nok varierer noe. Særlig har det vært et problem at studentene ikke har vært godt nok forberedt på den ene storgruppen som har falt i tilknytning til fridager i mai.

Én storgruppesamling blir gjennomført som prosedyreøvelse der studentene er inndelt i lag basert på arbeidsgrupper, for å ivareta ulike funksjoner. Dette er koordinert med forberedelser i arbeidsgruppene.

Én storgruppe har – som nevnt - vært tilknyttet nybrottsprosjektet om vedtaksskriving og har vært basert på en særskilt bevilgning av ressurser.

Arbeids-/seminaroppgaver (1.-3. studieår: til arbeids- og storgrupper, 4. studieår: til seminarer)

Forut for det nye kurset som første gang ble avholdt i våren 2023, ble det utarbeidet et nytt oppgavesett. Noen av oppgavene var likevel hentet fra oppgaver som var benyttet i de 2 tidligere kursene (Forvaltningsrett I og II). Vi gjennomgår alltid oppgavene i forkant av kursene for å kontrollere om det har skjedd endringer eller om det er behovet eller ønskelig å foreta tilpasninger av oppgavene av andre grunner.

For kurset som ble avholdt våren 2024 var det nødvendig å gjøre en del endringer på flere av oppgavene. Dels på bakgrunn av erfaringene fra 2023, og dels som følge av endret rettskildebilde.

Studentenes kommenteringsnivå var som gruppe tilfredsstillende. Det ble likevel meldt tilbake fra arbeidsgruppeledere om enkelttilfeller av utilfredsstillende kommentering. Emneansvarlige har fått tilbakemeldinger på at oppgavene fungerer tilfredsstillende, og har ikke fått tilbakemeldinger som tilsier at oppgavene generelt er for omfattende. Etter kurset i 2023 ble det gitt tilbakemeldinger på at en av oppgavene var for omfattende, og dette ble korrigert forut for kurset i 2024.

Den faglige kompleksiteten i oppgavene er stigende ut over i emnet og avsluttes med en større oppgave med dobbel ordgense.

Obligatorisk oppgave

Obligatoriske oppgave fungerte som tiltenkt. Vi fikk ikke tilbakemeldinger på at oppgaven ble for omfattende.

Sensorkorpset

Emne har i stor grad de samme sensorene. Det ble ikke benyttet nye sensorer ved sensuren. Det ble utarbeidet en grundig og omfattende sensorveiledning som sensorene fikk utdelt. Det ble også gjennomført nivåkontroll, og sensorene fikk individuell tilbakemelding i etterkant av kontrollen.

Ved kontinuasjonseksamen ble de for første gang gjennomført den nye to-sensor-ordningen på dette faget, dermed ble det ikke gjennomført en nivåkontroll i klassisk forstand. Emneansvarlig avholdt et digitalt sensormøte, hvor spørsmål knyttet til sensorveiledningen, konkrete spørsmål om forventninger til studentene, gjennomgående feil eller inntrykk av sterke og svare sider ved besvarelsene etc. diskutert. Inntrykket var at sensorene var komfortable med ordningen, som de var kjent med fra andre studiesteder eller fra sensurarbeid i klageomganger.

Eksamensoppgave og sensorveiledning

Det ble avholdt oppgaveutvalg.

Arbeidet med å skrive oppgavene som ble benyttet henholdsvis på obligatorisk midtveiprøve, eksamen og konteeksamen, ble fordelt mellom de 3 emneansvarlige.

Det ble gitt praktikumsoppgaver for alle de 3 prøvingene.

Det ble utarbeidet sensorveiledning for alle de 3 prøvene. Tilbakemeldingen var at veiledningene fungerte godt.

Karakterfordeling, strykprosent og frafall

Ordinær eksamen:

A: 9,7

B: 30,1

C: 38,1

D: 15,7

E_ 4.7

F: 1,7

Kandidatar som trakk besvarelsen pga. 'ordgrensekrøll': 28

Kommentar: Det ble oppgitt feil ordgrense på eksamensoppgavens forside (3400, som skulle vært anbefalt ordgrense). Dette utløste en omfattende runde med hvordan situasjonen skulle håndteres i sensuren for sikre en rettferdig sensur for de kandidater som hadde basert seg på 3400 ord som absolutt ordgrense (det riktige var 4000). Dette er nærmere beskrevet i endelig versjon av sensorveiledningen. Emneansvarlige er ikke kjent med om det er levert inn formell klage på eksamen.

På grunn av ordgrensekrøllet fikk kandidater som mente seg hemmet av dette et tilbud om å trekke besvarelsen og heller bli oppmeldt til konteeksamen. Som nevnt var det 28 kandidater som benyttet dette tilbudet.

Til tross for de ekstraordinære problemer som oppstod, er det lite å kommentere på karakterfordelingen. Det kan ha vært en skjevhet i utvalget av kandidater som trakk seg, slik at prosentandelen i det nedre sjikt ble lavere enn normalt.

77 kandidater var oppmeldt til konteeksamen:

A: 2,9

B: 24,6

C: 44,9

D: 21,7

E: 4,3

F: 1,4

10 dager før utgangen av klagefristen var det kommet inn 16 klager.

Klagesensur og eventuelle kontrollkommisjoner

Av 37 klager var det gjort endring i halvparten av sakene (19: flertallet til gunst (16 mot 3)).

To saker gikk til kontrollkommisjon – avviket gjaldt oppjustering fra D til B (klagekommisjonen) i begge sakene. Resultatet ble C i begge tilfellene.

For klagesensur ved kontinuasjonseksamen foreligger per i dag ingen resultater.

Andre elementer knyttet til eksamen som bør påpekes

...

Internasjonalisering

Emnet har først og får fremst norske rettskilder. Vi har likevel klare koblinger opp mot menneskerettighetene og EØS. I kurset er det oppgaver som svinger over i EMK og EØS-problematikk. Vi har også en forelesning spesifikt knyttet til EØS-forvaltningsrett, og EMK- og EØS-rettslige perspektiver blir ellers trukket løpende inn, særlig knyttet til lovskrav og forholdsmessighet: Perspektivet er da å påpeke strukturelle likheter/forskjeller. Det er også litteratur som adresser tematikken.

Vi har én artikkel på litteraturlisten som er engelskspråklig.

Samlet vurdering av kurset, og ev. forslag til tiltak for neste års kurs

Emneansvarlige vil på vanlig måte gå igjennom oppgavene for å kontrollere om det er behov for endringer. På grunn av en ventet høyesterettsdom om fusk/"selvplagiat" antar vi at det allerede av denne grunn er behov for å lage minst en ny oppgave til storgruppe.

Emneansvarlige har fått tilgang på noe midler for å forsøke å innarbeide automatisering og problemstillinger dette utløser i forvaltningsretten. Det er en plan om å få innarbeidet disse problemstillingene særlig i tilknytning til behandlingen av saksbehandlingsregler og kravene til begrunnelse.

Lokaler og undervisningsutstyr

Forelesningssalene og det tekniske utstyret der har fungert godt.

Derimot har seminarrommene hatt svært mye kluss med det tekniske. Gjentatte ganger har videokanonen hoppet inn og ut. Ved flere tilfeller har undervisningen måttet blitt gjennomført uten tilgang på videokanon.

Seminarrommene er også egentlig for små for det antall studenter vi har i storgruppene. Luften er også meget dårlig noe som fører til at det er vanskelig å holde konsentrasjonen gjennom hele undervisningen.

Det er uheldig at lerretet går ned over tavlen. Det er en stor fordel og både kunne ha tilgang på lysark og samtidig kunne bruke tavle for å ta opp spørsmål som dukker opp.
